

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2020 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO IR
SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ FINANSINIŲ RODIKLIŲ PATVIRTINIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO, PATOBULINTO PAGAL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO BIUDŽETO
IR FINANSŲ KOMITETO, KITŲ SEIMO KOMITETŲ, SEIMO KOMISIJŲ, SEIMO
NARIŲ, VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ BEI ASOCIACIJŲ PASIŪLYMUS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Patobulintas Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas) parengtas įvertinus Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto, kitų Seimo komitetų, Seimo komisijų, Seimo narių, valstybės institucijų ir įstaigų bei asociacijų pasiūlymus ir siekiant patvirtinti Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos Biudžeto departamento (direktorė – Daiva Kamarauskienė, tel. 239 0130, el. p. daiva.kamarauskiene@finmin.lt) Valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo skyriaus (vedėja – Audronė Čekanavičienė, tel. 239 0255, el. p. audrone.cekanaviciene@finmin.lt) vyr. specialistė Neringa Čirbė (tel. 239 0050, el. p. neringa.cirbe@finmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai nustatomi kasmet priimant Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą.

Lietuvos Respublikos Seimas apsvarstė įstatymo projektą ir pasiūlė Lietuvos Respublikos Vyriausybei jį patobulinti. Seimo komitetai, Seimo komisijos, Seimo nariai, valstybės institucijos ir įstaigos pasiūlė padidinti asignavimus beveik 1,8 mlrd. eurų.

Vyriausybė išnagrinėjo visus gautus Seimo komitetų, komisijų ir narių, Fiskalinės institucijos¹ (toliau – FI), valstybės institucijų ir įstaigų bei asociacijų pasiūlymus ir patobulino įstatymo projektą.

Nuomonę dėl įstatymo projekto pateikė Fiskalinė institucija, Lietuvos bankas, Europos Komisija.

FI atliko įstatymo projekto² vertinimą ir pateikė išvadą „Dėl struktūrinio postūmio užduoties, nustatomos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte, ir papildomų priemonių (pinigine išraiška) poreikio šiai užduočiai įvykdyti“ ir ataskaitą „2020 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinimas“³. FI pateikė išvadą, kad struktūrinio postūmio užduotis 2020 metams nenustatyta pagrįstai. FI vertinimu, valdžios sektoriaus balansas 2020 metais sudarys –0,2 proc. bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP). FI akcentuoja, kad nėra erdvės priimti daugiau įsipareigojimų, didinančių išlaidas ar mažinančių pajamas. O jeigu tokie įsipareigojimai būtų priimi, jie turi būti kompensuojami tvariu ilgalaikiu pajamų šaltiniu. Priešingu atveju, kiltų rizika pažeisti fiskalinės drausmės taisykles. FI teigiamai vertina fiskalinės politikos kryptį, kuri, iš 2019 metams numatomos prociklinės, 2020 metais tampa neutrali. Taip pat konstatuoja, kad „2020 m. valdžios sektoriaus biudžetų

¹ Valstybės kontrolė nuo 2015 m. sausio 1 d. vykdo ir nepriklausomos biudžeto politikos kontrolės institucijos (Fiskalinė institucija) funkciją.

² FI vertino projektą, parengtą pagal R Vyriausybės Seimui šių metų spalio 17 d. pateiktą 2020 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, VSDF biudžeto 2020 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, PSDF biudžeto 2020 m. rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, taip pat įvertinus kitų valdžios sektoriui priskiriamų subsektorių pajamų ir išlaidų projekcijas (parengtas pagal iki spalio 15 d. gautą informaciją ir duomenis).

³ <http://www.vkontrole.lt/bp/isvados.aspx>.

projektai sudaryti laikantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų fiskalinės drausmės taisyklių⁴, tačiau įžvelgia riziką, kad bus nesilaikoma vienos – perteklinio valdžios sektoriaus taisyklės⁴. FI vertinimu, 2020 metų struktūrinis valdžios sektoriaus deficitas sudarys 1,3 proc. BVP ir bus didesnis nei vidutinio laikotarpio tikslas (1 proc. BVP struktūrinis valdžios sektoriaus deficitas).

Lietuvos bankas Seimui pateiktoje išvadoje dėl 2020 metų biudžeto projekto konstatavo, kad valdžios sektoriaus balansas nekelia rizikos dėl pasitikėjimo finansų sistemos stabilumu, o biudžeto projekto poveikis infliacijai bus 0,1–0,3 procentinio punkto.

2019 m. spalio 15 d. Lietuva pateikė Europos Komisijai 2020 metų Lietuvos biudžeto projektą. 2019 m. lapkričio 20 d. Europos Komisija pateikė 2020 metų Lietuvos biudžeto projekto vertinimą. Jos vertinimu⁵, 2020 metų Lietuvos biudžeto projektas yra parengtas pagal tikėtiną ekonominės raidos scenarijų⁶ ir atitinka Stabilumo ir augimo pakte numatytas fiskalinės drausmės nuostatas – struktūrinis valdžios sektoriaus balanso rodiklis yra geresnis už vidutinio laikotarpio tikslą (–1 proc. BVP), kurį yra nustatęs Lietuvos Respublikos Seimas⁷. 2020 m. Europos Komisija Lietuvai prognozuoja subalansuotą valdžios sektorių. Europos Komisijos vertinimu, 2020 m. struktūrinis valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 0,9 proc. BVP, o planuojama fiskalinė politika atitiktų ekonomikos ciklą. Europos Komisija teigiamai vertina transporto priemonių mokesčio įvedimą ir nekilnojamojo turto bazės plėtimą. Šios priemonės atitiktų Europos Sąjungos Tarybos rekomendacijas Lietuvai.

Patobulintame įstatymo projekte 2020 metų valstybės biudžeto pajamos, įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas, sudaro 11 559,2 mln. eurų.

Atsižvelgiant į Seime svarstymo eigoje pateiktus pasiūlymus ir priimtus sprendimus dėl Vyriausybės pateiktų įstatymų projektų (Akcizų įstatymo Nr. IX-569 9, 10, 26, 35, 37, 61 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4018(2), kuriuo siūloma žemės ūkyje naudojamiems gazoliams akcizų tarifą didinti 7,1 proc. (vietoj numatytų 44,6 proc.) ir nenaikinti akcizų lengvatos šildymui skirtiems gazoliams bei Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X - 233 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas XIIIP-4078(2), kuriuo siūloma vertę, nuo kurios skaičiuojamas mokestis, padidinti iki 150 000 eurų (vietoj numatytų 100 000 eurų)), akcizų pajamos mažinamos 20,3 mln. eurų, nekilnojamojo turto mokesčio pajamos mažinamos 5,6 mln. eurų.

Taip pat, Vyriausybė 2019 m. lapkričio 13 d. nutarimais Nr. 1149 ir Nr. 1126 pasiūlė Seimui įvertinti Finansų rinkos dalyvių mokesčio ir Stambios prekybos mokesčio įstatymų projektų įsigaliojimo datas. Atsižvelgiant į galimą vėlesnį įstatymų projektų įsigaliojimą, Vyriausybė, vertindama atsargiai, biudžeto pajamas iš šių mokesčių sumažino 45,9 mln. eurų.

Dėl Seime įregistruotų įstatymų projektų, kuriems Vyriausybė siūlo pritarti (Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo projektas XIIIP-4132, kuriuo siūloma nustatyti, kad mokestis būtų mokamas už pirmą kartą Lietuvoje registruojamą taršią motorinę transporto priemonę ir keičiant transporto priemonės valdytoją, bei Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1191(2), kuriuo siūloma didinti tarifą loterijoms, nuotoliniams lošimams, lažyboms ir lošimų automatams), valstybės biudžeto pajamos iš transporto priemonių mokesčių mažinamos 9 mln. eurų, pajamos iš loterijų ir lošimų mokesčių didinamos 4,5 mln. eurų.

Be to, dėl pasikeitusios Gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) dalies, tenkančios valstybės biudžetui, pajamos iš GPM didinamos 28,7 mln. eurų. Valstybės įmonių dividendai ir pelno įmokos didinamos 52,2 mln. eurų, žemės pardavimo pajamos didinamos 9,3 mln. eurų.

Iš viso valstybės biudžeto pajamos, įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas, didėja 13,9 mln. eurų.

⁴ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 3 str. 1 d. 2 punkto: „faktinio struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio absoliučioji vertė yra mažesnė negu vidutinio laikotarpio tikslo absoliučioji vertė ir kiekvienais metais mažėja, išskyrus metus, kai produkcijos atotrūkio nuo potencialo rodiklis yra neigiamas“.

⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/c2019_9111_en_act_part1_v3_0.pdf.

⁶ <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonominės-raidos-scenarijus>.

⁷ [https://e-](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/6e7cb9c12e9611e8ab62b6c0fc2adb3f?positionInSearchResults=0&searchModel)

[seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/6e7cb9c12e9611e8ab62b6c0fc2adb3f?positionInSearchResults=0&searchModel](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/6e7cb9c12e9611e8ab62b6c0fc2adb3f?positionInSearchResults=0&searchModel)
 UUID=6c7c1b1f-9b60-49d3-8819-1353c4b687c3.

Patobulintame įstatymo projekte 2020 metų valstybės biudžeto asignavimai išlaidoms ir turtui įsigyti, įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas, sudaro 12 705,4 mln. eurų. Asignavimai viršija pajamas 1 146,2 mln. eurų.

Patobulintame įstatymo projekte asignavimus siūloma padidinti 89,8 mln. eurų. Atsižvelgiant į Seimo komitetų, komisijų ir narių pasiūlymus asignavimai padidinti 66,8 mln. eurų, papildomai Vyriausybė siūlo padidinti 23,0 mln. eurų (detaliau žiūrėti šio aiškinamojo rašto 1 priede). Didžiausią papildomų lėšų dalį – 54,3 mln. eurų – numatoma skirti darbo užmokesčiui didinti, iš kurios daugiausia tenka mokytojų darbo užmokesčio augimui (15,6 mln. eurų), mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas (11,2 mln. eurų), švietimo pagalbos specialistams (10,3 mln. eurų), kultūros ir meno darbuotojams (6,3 mln. eurų), dėstytojų ir mokslininkų darbo užmokesčio augimui (4,6 mln. eurų), Policijos departamento darbuotojams (3,5 mln. eurų), Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento darbuotojams (1,5 mln. eurų), Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos darbuotojams (1,3 mln. eurų). Atsižvelgiant į Seimo Biudžeto ir finansų komiteto išvados siūlymus, Žemės ūkio ministerijai valstybei nuosavybės teise priklausančių inžinerinių melioracijos statinių rekonstravimo darbams finansuoti (investiciniams projektams įgyvendinti) numatoma papildomai skirti 6,7 mln. eurų, Vidaus reikalų ministerijai savivaldybių atliekamai priešgaisrinei funkcijai vykdyti – 2,5 mln. eurų, Kultūros ministerijai pavaldžių ir nacionalinių įstaigų baziniam finansavimui užtikrinti – 1,12 mln. eurų, ikimokyklinio ugdymo įstaigose vaikų maitinimui naudojamų ekologiškų ir išskirtinės kokybės produktų kainų skirtumui kompensuoti – 0,63 mln. eurų, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybos investiciniam projektui „Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto techninių gebėjimų stiprinimas“ – 0,6 mln. eurų, bibliotekų fondams komplektuoti – 0,3 mln. eurų, kitiems Seimo narių pasiūlymams – 0,6 mln. eurų.

Atitinkamai Vyriausybė siūlo mažinti asignavimus 55,7 mln. eurų, patikslinant krašto apsaugos finansavimą atsižvelgiant į 2019 m. lapkričio mėnesį Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos paskelbtą BVP prognozę Lietuvai, bet užtikrinant ne mažiau 2,02 proc. nuo BVP, keičiant išmokos vaikui padidinimo mokėjimo variantą ir patikslinant mažų pensijų priemonių ribų padidinimui reikiamą lėšų poreikį, atsižvelgiant į siūlomą asignavimų padidinimą papildomam bazinės pensijos indeksavimui. Taip pat, siekiant laikytis fiskalinės drausmės taisyklių, patobulintame įstatymo projekte siūloma patikslinti 14 straipsnio 2 dalies nuostatas ir papildyti naujomis 3 ir 4 dalimis, nustatant, kad 2020 metų mokėjimams Aplinkos ministerija iš Klimato kaitos programos gali naudoti 7 mln. eurų, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija iš Sporto rėmimo fondo gali naudoti 3,5 mln. eurų ir viešoji įstaiga „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ gali naudoti 4 mln. eurų mažesnę sumą, negu 2020 metais suplanuota šiems fondams lėšų, tačiau suteikiant galimybę lėšas, viršijančias nurodytą leistiną mokėjimams sumą, naudoti papildomai suderinus su Finansų ministerija, kai dėl to nėra pažeidžiamos įstatymo 10 ir 19 straipsnių nuostatos.

Atsižvelgdama į institucijų ir įstaigų siūlymus, patobulintame įstatymo projekte, nekeičiant bendros asignavimų sumos, Vyriausybė siūlo perskirstyti asignavimus tarp asignavimų išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti, tarp asignavimų valdytojų ir savivaldybių (detaliau žiūrėti šio aiškinamojo rašto 2 priede). Taip pat pagal Seimo Biudžeto ir finansų komiteto išvadoje pateiktus pasiūlymus, nekeičiant bendros asignavimų sumos, perskirstyti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento asignavimai – 50 tūkst. eurų padidinti asignavimai darbo užmokesčiui ir Nacionalinės šeimos tarybos veiklai finansuoti skirta 62 tūkst. eurų, atitinkamai sumažinus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos programos „Užimtumo didinimas“ asignavimus. Be to, atsižvelgdama į Seimo Biudžeto ir finansų komiteto išvadoje pateiktą sprendimą ir siūlymą svarstyti Vyriausybei Seimo komitetų, Seimo komisijų, Seimo narių pasiūlymus, Vyriausybė, juos išnagrinėjo ir siūlo, nedidinant bendros asignavimų sumos, skirti 1,3 mln. eurų iš atitinkamų institucijų vykdomų programų (priemonių).

Atsižvelgiant į mažėjančias savivaldybių pajamas iš žemės mokesčio ir kartu teikiamą Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (kuriuo siekiama nustatyti, kad savivaldybės 2020 metais išlaidų, kurias lemia Seimo ir Vyriausybės sprendimai, pokyčius finansuotų iš savo pajamų padidėjimo, o ne iš kintamosios GPM dalies, kaip iki šiol) 28,7 mln. eurų mažėja GPM dalis, tenkanti savivaldybių biudžetams. Dėl šių priežasčių yra tikslinami įstatymo 2 straipsnyje tvirtinami savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai ir su šiuo straipsniu susiję 5 ir 6 priedai.

Patobulintame Valstybės investicijų 2020–2022 metų programos projekte 2020 metų valstybės kapitalo investicijoms (toliau – investicijos) papildomai skirta 3,2 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų – investicijoms numatoma skirti 1 165,1 mln. eurų, iš jų 719,3 mln. eurų Europos Sąjungos paramos lėšų. 2020 metų investicijos keitėsi dėl šių priežasčių: papildomai skirta 6,7 mln. eurų valstybei nuosavybės teise priklausantiems inžineriniams melioracijos statiniams rekonstruoti, ir perskirstytos lėšos (iš jų 13 mln. eurų sumažintos transporto investicijos (Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos), 8,1 mln. eurų skirta krašto apsaugos investicijoms, 0,5 mln. eurų – socialinės apsaugos investicijoms). Perskirsčius Krašto apsaugos ministerijos asignavimus 2021 metams investicijoms papildomai skirta 19,9 mln. eurų, o 2022 metams – 31 mln. eurų.

Atsižvelgus į minėtus pakeitimus atitinkamai patikslinti su jais susiję patobulinto įstatymo projekto straipsniai ir priedai. Detalus asignavimų paskirstymas pagal asignavimų valdytojus pateikiamas patobulinto įstatymo projekto prieduose.

Atsižvelgus į Seimo Biudžeto ir finansų komiteto išvadoje pateiktus sprendimus ir pasiūlymus, patobulintame įstatymo projekte:

- patikslintas 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas, jį papildant nuostatomis „išskyrus specialias tikslines dotacijas, skirtas mokytojų darbo užmokesčiui didinti nuo 2020 m. rugsėjo 1 d., kurias paskirsto savivaldybėms ir apie tai joms praneša iki 2020 m. spalio 1 d, taip pat iki 2020 m. sausio 15 d. pranešama šias dotacijas gaunančioms savivaldybėms apie joms nustatytus tikslus, jų pasiekimo vertinimo kriterijus, kuriuos jos turi pasiekti 2020 metais“;

- patikslinta 13 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostata, dėl išipareigojimų, susijusių su naryste NATO, įrašant žodžius „ne mažiau kaip 2,02 procento BVP, bet ne daugiau kaip“;

- 13 straipsnio 3 dalies 1 punktas papildytas nuostatomis: „Europos Sąjungos teisės aktais numatyta nacionalinei paramai žemės ūkio subjektams teikti“ ir „išlaidoms, susijusioms su ekstremaliųjų situacijų likvidavimu, jų padarinių šalinimu ir padarytų nuostolių padengimu iš dalies, kai nepakanka valstybės rezervo ir Vyriausybės rezervo lėšų, apmokėti“;

- 13 straipsnio 4 dalies 2 punkte išbraukti žodžiai „ir auklėtojų“;

- 13 straipsnio 4 dalies 5 punktas papildytas žodžiais „dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų darbo apmokėjimo sąlygų“;

- 13 straipsnio 7 dalyje išbraukti žodžiai „ir kitiems svarbiems projektams“;

- patikslinta 14 straipsnio 5 dalies (buvusi 3 dalis) nuostata dėl Teisingumo ministerijos, nustatant, kad „Teisingumo ministerija iš jai skirtų asignavimų 13 000 tūkst. eurų turi naudoti taip, kad 2021 m. sausio 1 d. nebūtų įsiskolinimų kreditoriams (mokėtinų sumų)“.

- 14 straipsnis papildytas nauja 6 dalimi: „Asignavimų valdytojai, siekdami, kad 2020 m. gruodžio 31 d. nebūtų darbo užmokesčio, įskaitant nuo jo mokamus mokesčius, įsiskolinimų (mokėtinų sumų), turi užtikrinti, kad valstybės institucijos ir įstaigos nepriimtų sprendimų padidinti darbo užmokestį darbuotojams daugiau nei turi tam patvirtintų asignavimų darbo užmokesčiui“.

Kiti patobulintame įstatymo projekte nuostatų pakeitimai ar papildymai pateikti šio aiškinamojo rašto 1 priede prie atitinkamų institucijų asignavimų padidinimo.

Atsižvelgiant į patikslintas prognozuojamas pajamas iš valstybinės žemės sklypų pardavimo ir iš dividendų, pajamos į Rezervinį (stabilizavimo) fondą padidintos 26,6 mln. eurų ir atitinkamai padidinti asignavimai Finansų ministerijai. Taip pat 2020 metų Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšų sąmatos projekte siūloma 67 tūkst. eurų padidinti lėšas valdymo išlaidoms, dėl planuojamų didesnių neigiamų palūkanų už fondo sąskaitos likutį.

4. Įstatymo projekte siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Teisinio reguliavimo nuostatos, išdėstytos įstatymo projekte, nekeičia šiuo metu galiojančių biudžeto tvirtinimo nuostatų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priėmus įstatymo projektą, įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Priėmus įstatymo projektą, būtų sudarytos palankesnės sąlygos verslui ir jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios
Priėmus įstatymo projektą, galiojančių įstatymų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte nėra apibrėžiama sąvokų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms, Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymo projektą, Vyriausybė arba jos įgaliota institucija paskirstys patvirtintus asignavimus pagal programas.

Įstatymo projekto 12 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatoms įgyvendinti iki 2020 m. sausio 1 d. finansų ministro įsakymu bus nustatyta projektų atrankos tvarka.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Priimto įstatymo projekto nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

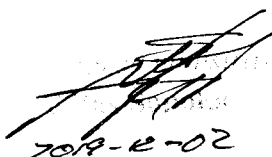
Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis
„Biudžetas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Taip pat pateikiama detali informacija apie asignavimų pasikeitimus patobulintame įstatymo projekte, kuriuos siūlo Vyriausybė (1 ir 2 priedas).

Kartu su patobulintu įstatymo projektu teikiamas Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 10 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų, 2021 metų ir 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektai.

2019-12-02

Aiškinamojo rašto dėl Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir
savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto
I priedas

VYRIAUSYBĖS SIŪLOMOS PAPILDOMAI SKIRTI SUMOS

Valstybės institucijų ir įstaigų pavadinimas	Papildomai siūloma skirti, tūkst. eurų	Poreikio esmė
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	15 900	Dėl papildomo bazinės pensijos indeksavimo 1,83 proc. punktu nuo 2020-07-01 pagal Lietuvos Respublikos Prezidento pateiktą siūlymą. Atitinkamai patikslintas įstatymo projekto 6 str.
Sveikatos apsaugos ministerija	3 700	Kompensuoti 75 m. ir vyresnių bei mažas pajamas gaunančių gyventojų kompensuojamųjų vaistų ir medicinos pagalbos priemonių priemokas.
Švietimo, sporto ir mokslo ministerija	1 000	Olimpinio krepšinio atrankos turnyrui organizuoti. Atitinkamai 13 straipsnio 4 dalis papildyta nauju 6 punktu, suteikiant Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai teisę skirti Lietuvos krepšinio federacijai 1 000 tūkst. eurų teisės organizuoti olimpinį krepšinio atrankos turnyrą Kaune 2020 m. birželio 23–28 d. mokesčio daliai sumokėti.
	654	Studentų ir moksleivių stipendijoms, tarp jų ir socialinėms, paramai, norminei studijų kainai padidinti dėl bazinės socialinės išmokos dydžio padidinimo nuo 2020 m. sausio 1 d. nuo 38 eurų iki 39 eurų.
Mokslo ir studijų institucijoms	1 223	Studentų ir moksleivių stipendijoms, tarp jų ir socialinėms, paramai, norminei studijų kainai padidinti dėl bazinės socialinės išmokos dydžio padidinimo nuo 2020 m. sausio 1 d. nuo 38 eurų iki 39 eurų. Kauno technologijos universitetui - 168 tūkst. eurų, Klaipėdos universitetui - 30 tūkst. eurų, Lietuvos muzikos ir teatro akademijai - 35 tūkst. eurų, Lietuvos sporto universitetui - 18 tūkst. eurų, Lietuvos sveikatos mokslų universitetui - 139 tūkst. eurų, Mykolo Romerio universitetui - 38 tūkst. eurų, Šiaulių universitetui - 12 tūkst. eurų, Vilniaus dailės akademijai - 35 tūkst. eurų, Vilniaus Gedimino technikos universitetui - 133 tūkst. eurų, Vilniaus universitetui - 368 tūkst. eurų, Vytauto Didžiojo universitetui - 118 tūkst. eurų, Gamtos tyrimų centrui - 17 tūkst. eurų, Lietuvių kalbos institutui - 4 tūkst. eurų, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui - 4 tūkst. eurų, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutui - 2 tūkst. eurų, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centrui - 17 tūkst. eurų, Lietuvos energetikos institutui - 8 tūkst. eurų, Lietuvos istorijos institutui - 7 tūkst. eurų, Lietuvos kultūros tyrimų institutui - 4 tūkst. eurų, Lietuvos socialinių tyrimų centrui - 5 tūkst. eurų, Fizinių ir technologijos mokslų centrui - 28 tūkst. eurų, Inovatyvios medicinos centrui - 5 tūkst. eurų, Lietuvos mokslų akademijai - 5 tūkst. eurų, Lietuvos mokslo tarybai - 23 tūkst. eurų.
Vidaus reikalų ministerija	290	Vadovybės apsaugos departamento veiklai finansuoti.
Finansų misniterija	216	Atkurti 2019 m. panaudotas valstybės rezervo lėšas.
Kultūros ministerija	30	Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos pakeitimo projektui parengti.
Lietuvos statistikos	30	Eksperimentinės statistikos namų ūkių srityje veiklai vystyti.
Iš viso:	23 043	

VYRIAUSYBĖS SIŪLOMOS PERSKIRSTYTI SUMOS, NEKEIČIANT BENDROS ASIGNAVIMŲ SUMOS

Valstybės institucijų ir įstaigų pavadinimas	Asignavimai				Poreikio esmė/komentariai
	Iš viso	išlaidoms	Iš jų: Dl	turtui įsigyti	
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	-232	-232			Metrologijos įstatyme nustatytoms funkcijoms vykdyti.
Lietuvos energetikos institutui	76	76			
Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centras	156	156	80		
Krašto apsaugos ministerija	-450	-450			Palaikams, rastiems Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Aviacijos bazės teritorijoje, Lakūnų g. 3, Šiauliuose, perkelti.
Kultūros ministerija	450	450			
Krašto apsaugos ministerija	0	7 663	7 117	-7 663	Perskirstyti asignavimus tarp asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti (padidinant 8058 tūkst. eurų asignavimus valstybės kapitalo investicijoms (VIP)). Asignavimai darbo užmokesčiui didinami dėl bazinio dydžio, minimalios mėnesinės algos dydžio ir bazinės socialinės išmokos didėjimo 2020 metais.
Finansų ministerija	-88	-88			ES struktūrinės paramos 2014-2020 m. techninės paramos lėšų perskirstymas.
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	11	11	10		
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	27	27	6		
Sveikatos apsaugos ministerija	6	6	6		
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	6	6	6		
Vidaus reikalų ministerija	26	26	17		
Specialiųjų tyrimų tarnyba	6	6	6		
Lietuvos mokslo taryba	6	6	6		
Energetikos ministerija	0	-13 855		13 855	
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	0	358		-358	Perskirstyti asignavimus tarp asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti.
Finansų ministerija	561	561	553		Dėl įstaigų personalo administravimo funkcijas perdavimo.
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	-430	-430	-424		
Žemės ūkio ministerija	-108	-108	-106		
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	-23	-23	-23		
Užsienio reikalų ministerija	-54	-54			Kultūros ir meno specialistų, pagal sutartis teikiančių paslaugas užsienio lietuvių organizacijose ir kultūros įstaigose, darbo
Kultūros ministerija	54	54			
Užsienio reikalų ministerija	19	19			Specialiojo policijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje
Vidaus reikalų ministerija	-19	-19			
Žemės ūkio ministerija	0	0	52		Padidinti asignavimus darbo užmokesčiui 52 tūkst. eurų Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu Vilniaus Gedimino technikos universitetui kaip Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo tvarkytojui pavestoms funkcijoms atlikti.
Žemės ūkio ministerija	-150	-150			Perskirstoma tarp asignavimų valdytojų skiriant VMI turgaviečių apskaitos informacinei sistemai (VIP).
Finansų ministerija	150			150	
Generalinė prokuratūra	0	170		-170	Perskirstyti asignavimus tarp asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti.
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	0	-520	-513	520	Perskirstyti asignavimus tarp asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti, padidinant 520 tūkst. eurų asignavimus valstybės kapitalo investicijoms (VIP) ir sumažinant 513 tūkst. eurų asignavimus darbo užmokesčiui.
Teisingumo ministerija	0	-687		687	Perskirstyti asignavimus tarp asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija		-40	110	40	Perskirstyti asignavimus tarp asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti, padidinant 110 tūkst. eurų asignavimus darbo užmokesčiui.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	-80	-80			Perskirstoma tarp asignavimų valdytojų programų skiriant Kultūros ministerijai projekto „Memorialo Dainavos apygardos partizanams atminti Merkinės miestelyje, Varėnos rajone, sutvarkymas“ pirmajam etapui ir Saulės mūšio memorialo įgyvendinimui.
Kultūros ministerija	80	80			
Susisiekimo ministerija	0	47 090		-47 090	Perskirstyti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšas tarp asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti (sumažinant 13 045 tūkst. eurų numatytų skirti valstybės kapitalo investicijoms (VIP)).

Valstybės institucijų ir įstaigų pavadinimas	Asignavimai				Poreikio esmė/komentaras
	Iš viso	Išlaidoms	Iš jų: DU	turtui įsigyti	
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	-579	-579	-80		Dėl kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčio didinimo perskirstomi asignavimai: sumažinti 579 tūkst. eurų asignavimus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir padidinti mokslo ir studijų institucijoms: 86 tūkst. eurų – Lietuvos mokslų akademijai, 117 tūkst. eurų – Vilniaus universitetui, 83 tūkst. eurų – Vytauto Didžiojo universitetui, 52 tūkst. eurų – Kauno technologijos universitetui, 33 tūkst. eurų – Vilniaus Gedimino technikos universitetui, 34 tūkst. eurų – Klaipėdos universitetui, 20 tūkst. eurų – Mykolo Romerio universitetui, 39 tūkst. eurų – Vilniaus dailės akademijai, 6 tūkst. eurų – Lietuvos sporto universitetui, 22 tūkst. eurų – Šiaulių universitetui, 38 tūkst. eurų – Lietuvos muzikos ir teatro akademijai, 3 tūkst. eurų – Lietuvos kultūros tyrimų institutui, 1 tūkst. eurų – Gamtos tyrimų centrui, 1 tūkst. eurų – Lietuvių kalbos institutui, 13 tūkst. eurų – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui, 2 tūkst. eurų – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centrui, 29 tūkst. eurų – Lietuvos sveikatos mokslų universitetui.
Mokslo ir studijų institucijos	579	579	105		
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	1 360	1 360	356		Padidintoms (10.4 proc.) norminėms studijų kainoms 2020 metais priimtiems studentams finansuoti. Kainos didinamos dėl dėstytojų darbo užmokesčio didinimo 2019 metais. Sumažinti mokslo ir studijų institucijoms: 151 tūkst. eurų – Klaipėdos universitetui, 561 tūkst. eurų – Lietuvos sveikatos mokslų universitetui, 116 tūkst. eurų – Mykolo Romerio universitetui, 171 tūkst. eurų – Šiaulių universitetui, 1 tūkst. eurų – Vilniaus dailės akademijai, 97 tūkst. eurų – Vilniaus universitetui, 682 tūkst. eurų – Vytauto Didžiojo universitetui, 93 tūkst. eurų – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centrui, 183 tūkst. eurų – Lietuvos energetikos institutui, 33 tūkst. eurų – Lietuvos socialinių tyrimų centrui, 6 tūkst. eurų – Lietuvos teisės institutui, 85 tūkst. eurų – Valstybiniam mokslinių tyrimų institutui Fizinių ir technologijos mokslų centrui, 37 tūkst. eurų – Valstybiniam mokslinių tyrimų institutui Inovatyvios medicinos centrui ir padidinti asignavimus: 1360 tūkst. eurų – Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, 8 tūkst. eurų – Kauno technologijos universitetui, 169 tūkst. eurų – Vilniaus Gedimino technikos universitetui, 50 tūkst. eurų – Lietuvos sporto universitetui, 27 tūkst. eurų – Lietuvos muzikos ir teatro akademijai, 174 tūkst. eurų (iš jų 80 tūkst. eurų darbo užmokesčiui) – Lietuvos kultūros tyrimų institutui, 82 tūkst. eurų – Gamtos tyrimų centrui, 61 tūkst. eurų – Lietuvių kalbos institutui, 22 tūkst. eurų – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui, 64 tūkst. eurų – Lietuvos agrarinės ekonomikos institutui, 73 tūkst. eurų – Lietuvos istorijos institutui, 126 tūkst. eurų – Nacionaliniam vėžio institutui.
Mokslo ir studijų institucijos	-1 360	-1 360	80		
Iš viso:	0	40 029	7 364	-40 029	